

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.042/2021/8.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Császár Katalin ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes** (felperes címe.) felperesnek – a kamarai jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **Budapest Főváros Kormányhivatala** (1056 Budapest, Váci utca 62-64.) alperes ellen **közhatalom gyakorlásával okozott kár megfizetése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2020. november 13. napján meghozott 20.P.20.573/2020/38. számú ítélete ellen a felperes 41. sorszámon előterjesztett és 45. sorszámon kiegészített, valamint az alperes 39. sorszámon előterjesztett és 44. sorszámon kiegészített fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett körben az elsőfokú bíróság ítéletét – az alperes fellebbezésével támadott részében az érdemét nem érintve – helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült munkadíjból álló költségeit mindkét fél maga, míg az alperes fellebbezésére le nem rótt illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest elsődlegesen kártérítés, másodlagosan sérelemdíj címén 119.447.270 forint és ennek 2017. augusztus 10. napjától a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:48. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként elsődleges keresetében a Ptk. 6:548. §-át, másodlagos keresetében a Ptk. 2:52. §-át jelölte meg.

[2] Az érvényesíteni kívánt jogot és a kereseti kérelmet megalapozó tények körében előadta, hogy az általa Magyarországon forgalmazott – nem vitatottan glicerint tartalmazó – termék1 csepp és termék2 forgalomba hozatalát, további forgalmazását Budapest Főváros Kormányhivatala XIV. Kerületi Hivatala mint elsőfokú hatóság az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) által megküldött közérdekű bejelentés alapján hivatalból indított eljárásban a 2017. augusztus 10. napján kelt BP-14/NEO/05426-6/2017. számú és a BP-14/NEO/05425-6/2017. számú határozatával minden kereskedelmi formában megtiltotta az annak alapjául szolgáló kifogások OÉTI által elfogadott és igazolt módon történő javításáig, és kötelezte a termékek forgalomból történő visszagyűjtésére is. Az alperes mint másodfokú hatóság a 2017. október 10. napján kelt határozataival az elsőfokú határozatokat helybenhagyta. Határozatának indokolása szerint a termékek nem tartalmazhatnak glicerint, így a termékekben nem engedélyezett összetevő van, mellyel a felperes veszélyeztetheti a fogyasztók egészségét. A felperes által a határozatok felülvizsgálata iránt indított közigazgatási perben a Fővárosi Közigazgatási- és Munkaügyi Bíróság a 2018. október 2. napján kelt 24.K.33.300/2017/23. számú ítéletével a másodfokú határozatokat – az elsőfokú határozatokra is kiterjedően – hatályon kívül helyezte. A felperes tényállítása szerint a termék1 cseppet 2017. október 27. napjától 2017. december 21. napjáig, míg a termék2t 2017. október 27. napjától 2018. január 9. napjáig – a jogerős alperesi határozatok kézhezvételétől a közigazgatási perben meghozott végrehajtás felfüggesztését elrendelő végzések kézbesítéséig – nem forgalmazhatta. Mivel a felperes egyetlen tevékenysége ezen termékek forgalmazása volt, így jelentős haszontól esett el, mely a forgalmazás ismételt lehetővé tételét követően is éreztette hatását.

[3] Jogállítása szerint az alperes határozata meghozatala során kirívóan súlyos jogszabálysértést követett el, mivel a közigazgatási perben meghozott ítélet alapján megállapítható, hogy nem megfelelő jogszabályt alkalmazott, azt is tévesen értelmezte, valamint nem tett eleget tényállás feltárási kötelezettségének, és a bizonyítást is hiányosan folytatta le, így kártérítési felelőssége fennáll. Állította, hogy az alperes kirívóan jogsértő határozataival okozati összefüggésben keletkezett a keresettel érvényesített kára, mivel a termékeket nem forgalmazhatta. Másodlagos keresetében sérelemdíj iránti igényét jóhírnévhez való személyiségi joga megsértésére alapította.

[4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[5] A kereset jogalapját arra hivatkozással vitatta, hogy jogellenessége és így károkozása nem állapítható meg, mivel a közigazgatási perben hozott ítélet téves elvi alapon áll. Az ítéletben foglaltakkal szemben ugyanis eljárása jogszerű volt, döntését az OGYÉI szakértői álláspontjára alapította, és az OGYÉI feladatát képezi jogszabály alapján a termék összetevői egészségre gyakorolt hatásának vizsgálata, valamint a közösségi jogszabályok értelmezése.

[6] Az összecszerűség körében vitatta az előzetes bizonyítási eljárásban beszerzett szakvéleményt. Egyrészt nem fogadta el azt perben beszerzett szakvéleményként, álláspontja szerint az csak a fél nyilatkozatának minősül. Másrészt annak megalapozatlanságára hivatkozott, mivel a tényadatokból nem következő megállapításokat tartalmaz, az csupán a korábbi évek eredményein alapuló becslés. A szakértő nem vett figyelembe bizonyos csökkentő tényezőket és számos, bevételt befolyásoló piaci tényezőt, továbbá a szakvélemény nem támasztja alá, hogy a kieső árbevétel azonos az elmaradt haszonnal.

[7] A felperes sérelemdíj címén előterjesztett keresetét is megalapozatlannak tartotta.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 57.927.770 forint tőkét, valamint annak 2017. augusztus 10. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat összegének megfelelő mértékű kamatát, továbbá 1.171.033 forint perköltséget. Ezt meghaladó részében a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a meg nem fizetett eljárási illetékből 564.000 forint, továbbá az alperes személyes illetékmentessége folytán meg nem fizetett 750.000 forint ellentmondási illeték az állam terhén marad. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság külön felhívására 936.000 forint meg nem fizetett illetéket.

[9] Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a perbeli igény érvényesíthetőségének a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 24. § (3) bekezdése szerinti eljárásjogi feltétele, valamint a Ptk. 6:548. § (1) bekezdésében foglalt anyagi jogi feltételei is fennállnak. Ezt követően azt vizsgálta, hogy az alperes által a közigazgatási eljárásban megvalósított jogsértések az alperes polgári jogi felelősségét megalapozzák-e. Hangsúlyozta, hogy az alperes a közigazgatási perben meghozott jogerős döntés után már nem hivatkozhat a jogalap, a jogellenesség és felelősségre vonhatóságának hiányára, valamint arra, hogy a közigazgatási bíróság ítélete „téves alapon áll”, így a közigazgatási perben meghozott ítélet megállapításai irányadók jelen perben is. A közigazgatási bíróság által megállapított alperesi jogsértéseket – így a nem megfelelő jogszabály alkalmazását, a nem megfelelő irányú vizsgálat lefolytatását a bizonyítás során, és az olyan jogkövetkezmény alkalmazását, melynek nem álltak fenn a törvényi előfeltételei – akként értékelte, hogy azok összességükben olyan súlyos jogalkalmazói tévedések, melyek megalapozzák az alperes polgári jogi felelősségét. Rámutatott, hogy az alperes saját hatáskörben eljárva hozta meg határozatait, így nem eredményezheti a felelősség alóli mentesülését, hogy az OGYÉI-t is megkereste a határozathozatal előtt, és arra sem hivatkozhat alappal, hogy a közösségi jogszabályok értelmezése az OGYÉI feladata, mivel maga is jogalkalmazó szerv.

[10] A kereset összecszerűsége tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletében az előzetes bizonyításra irányuló eljárásban beszerzett szakvéleményt a Pp. 306. §-a alapján nem magánszakértői véleményként és nem a fél nyilatkozataként, hanem szakvéleményként vette figyelembe, és a Pp. 307. § (1) bekezdés c) pontja alapján az aggályosság kiküszöbölése érdekében a szakértőt a perben maga is kirendelte. Mivel az alperes a szakvélemény keletkezésének jogszerűségével, és a bizonyíték jogsértő módon történő beszerzésével kapcsolatos kifogásait csak az érdemi tárgyalási szakban adta elő, így azt az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe. Ugyanakkor rámutatott arra is, hogy a fél nincs elzárva attól, hogy előzetes bizonyítási eljárásban igazságügyi szakértői bizonyítás lefolytatását kérje, mely eljárás eljárásjogi szabályainak betartásáért a közjegyző felel. Az elsőfokú bíróság a szakvéleményt annak kiegészítése és a szakértő meghallgatása után nem találta aggályosnak, homályosnak, vagy önmagával ellentmondónak, így azt ítélete alapjául elfogadta.

[11] A szakvélemény alapján arra a következtetésre jutott, hogy a szakértő által a jogerős tiltó határozat meghozatalától 5 éves időtartamra megállapított elmaradt pénzáramlás összege a felperes által elmaradt haszonként érvényesíthető, mivel – elfogadva a szakértő által alkalmazott módszert – az elmaradt pénzáramlás az árbevétel eredménytartalma, amellyel a felperes rendelkezhetett volna, amennyiben az alperes a termékeket nem tiltja ki a forgalomból. Rögzítette, hogy a szakértő öt évre előre vetítve látta indokoltnak a felperes elmaradt pénzáramlását kidolgozni és megállapítani, ugyanakkor az elsőfokú bíróság kizárólag 2017. október 27. napjától 2018. év végéig tartotta polgári jogi szempontból megállapíthatónak a felperes kárát. Kiemelte, hogy a közigazgatási határozatok

végrehajtásának felfüggesztése miatt a kitiltással érintett időszak viszonylag rövid volt, a közigazgatási perben született ítéletet a bíróság 2018. november 7-én kézbesítette a felperesnek. Hangsúlyozta továbbá, a felperes a tiltó határozatok ellenére nyereségesen működött tovább, és maga sem számolt be a szállítási szerződések felmondásáról. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a közigazgatási bíróság hatályon kívül helyező ítélete évének végéig tart az az időszak, amelyet a perbeli követelés szempontjából figyelembe lehet venni, hiszen ezt követően a felperes a termékeket már forgalmazni tudta, a jogvita a közigazgatási bíróság ítéletével lezárult, annak birtokában a felperes már abban a helyzetben volt, hogy a megrendelők felé bizonyíthassa a kitiltás végleges hatályvesztését, és a felperes a termékekbe vetett bizalom végleges elvesztését nem bizonyította, továbbá a szakértői vélemény 2019 májusában készült, melyhez képest a további évek tényleges adat hiányában csak becslések. A szakértői vélemény alapján ezen időszakra összesen 57.927.770 forintban állapította meg az elmaradt haszon összegét, és ennek megfizetésére kötelezte az alperest, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[12] A sérelemdíj címén előterjesztett másodlagos keresetet megalapozatlannak találta, így azt elutasította.

[13] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság a leszállított keresetének adjon helyt, és kötelezze az alperest 119.447.270 forint elmaradt haszon és a perköltség megfizetésére.

[14] Fellebbezése indokolása szerint az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a perbeli szakvéleményt ítélete alapjául teljes egészében elfogadta, az abban foglalt egyes részkérdéseket, az ott rögzített egyes megállapításokat jogszabályba ütköző módon bírálta felül, és olyan kérdésekben határozott, amelyek mérlegelési jogkörén túlmutatva szakkérdésnek minősülnek. Ennek alapján az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményének mérlegelése során megsértette a Pp. 279. §-át, és ítélete sérti a Ptk. 6:519. §-át is. A másodfokú bíróság által alkalmazni kért felülbírálati jogkörként a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontját jelölte meg.

[15] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem bírói kompetenciába tartozó szakkérdésben foglalt állást, amikor a szakértő által alkalmazott módszer alapján vizsgált több mint ötéves időtartamot jogellenesen bírálta felül és csökkentette le, abból kiemelve az általa vizsgált időszakra jutó kárösszeget, melynek eredményeként iratellenes összecszerű megállapításra jutott. Kiemelte, a szakértő által választott „diszkontált cashflow” módszer kizárólag a szakértő által vizsgált ötéves időintervallumban szolgál helytálló adatokkal, a csökkentett időtartamra a szakvélemény nem alkalmazható. A szakértő ugyanis nem ezen időszakra végzett vizsgálatot és számításokat, valamint azért alkalmazott magasabb diszkontfaktort, mert a kár időbeni eltolódását 2022-ig „értelmezte”. Amennyiben az elsőfokú bíróság rövidebb időtartamot kívánt vizsgálni, az erre irányadó károk szakértő általi kimunkálására lett volna szükség. Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a szakértő által alkalmazott módszert elfogadta, és a szakvéleményt nem találta aggályosnak, így nem juthatott volna arra a következtetésre, hogy a szakértői módszer alapját képező vizsgált időtartamba beavatkozzon. Álláspontja szerint mindezek alapján a szakvéleménnyel alátámasztott tény, hogy a felperest az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben 119.447.270 forint összegű kár érte.

[16] Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében okszerűtlenül mérlegelte a bizonyítékokat, amikor megállapította, hogy a felperes nem bizonyította a termékekben a bizalom megrendülését, és a terméket ajánlók egy részének elvesztését, mert a felperesnek

nem kellett a szakértői bizonyításon kívül további bizonyítékot rendelkezésre bocsátania, ugyanis a szakértői bizonyítás szolgált a kár alátámasztására.

[17] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló rendelkezése hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

[18] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 381. §-a alapján az általa megjelölt eljárási jogszabálysértésre és az elsőfokú eljárásban felhasznált szakértői vélemény hiányosságaira hivatkozással kérte. Az eljárási jogszabálysértés tekintetében a másodfokú bíróság által gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti eljárásjogi felülbírálatban jelölte meg, míg a szakértői véleménnyel kapcsolatban az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálatát kérte a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és b) pontja alapján.

[19] Az eljárási jogszabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet olyan eljárásjogi szabályokat sért, amelyek az ügy érdemi eldöntésére kihatottak, és az ítélet hatályon kívül helyezése nélkül nem orvosolhatóak. Az elsőfokú bíróság által megsértett jogszabályként az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény (Kjnp.) 17. § (1) bekezdés a) és b) pontját és a Pp. 334. §-át jelölte meg. Álláspontja szerint az előzetes bizonyítás elrendelésének Pp. 334. §-a szerinti feltételei nem állnak fenn, mivel egyrészt nem kellett tartani attól, hogy a bizonyítékok megsemmisülnek, vagy megváltoznak (Pp. 334. § a) pont), másrészt a polgári per időtartamát a szakértő előzetes bizonyítás során történő kirendelése jelentősen nem csökkentette (Pp. 334. § b) pont), harmadrészt a bizonyítás előzetes lefolytatását sem engedi meg a jogszabály, mert nem személyi állapottal kapcsolatos igény az eljárás tárgya (Pp. 334. § c) pont). A Kjnp. 17. § (1) bekezdése alapján sem volt helye előzetes bizonyításnak, ugyanis a jogszabály nem határozta meg, hogy mit tekint a Kjnp. 17. § (1) bekezdés b) pontja szerinti különösen jelentős ténynek vagy állapotnak, melynek megállapításához a kérelmezőnek jogi érdeke fűződik, és illet az elsőfokú ítélet indokolása sem tartalmaz. Mindezek alapján az elsőfokú bíróságnak a Pp. 316. § (3) bekezdése alapján mellőznie kellett volna az előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő véleményét, mivel az a Pp. 269. § (1) bekezdés c) pontja és 270. § (1) és (2) bekezdése alapján jogsértően beszerzett bizonyítási eszköz.

[20] A szakértői véleménnyel kapcsolatosan arra hivatkozott, hogy a szakvélemény a Pp. 316. § (1) bekezdés a), c) és d) pontja alapján aggályos, annak helyességéhez nyomatékos kétség fér, így azt a perben a Pp. 316. § (3) bekezdése alapján bizonyítékként nem lehetett volna figyelembe venni. A szakvélemény aggályosságát egyrészt arra alapította, hogy álláspontja szerint önmagában egy könyvszakértő kirendelése nem volt elegendő, a felperes eredményeihez ugyanis nagyban hozzájárul a piac aktuális alakulása és a gazdasági helyzet. Másrészt a szakértő által vizsgált 2018. évi beszámoló adatainak helyessége és az árbevétel kimutatások kétségesek a felperes árbevételének 2018. évi növekedése miatt, harmadrészt pedig a szakvélemény aggályos az okból is, hogy elmaradt a felperesi közrehatás vizsgálata. A felperesi közrehatást a fellebbezésében arra alapította, hogy a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) 2019. július 9-i Vj-7/2018/68. számú határozatából megállapíthatóan a felperes 2014. évtől a termék csepp tekintetében megtevesztette a fogyasztókat, így annak forgalmazása a piacon az alperesi határozatoktól függetlenül sem volt jogszerű. Amennyiben a versenyfelügyeleti döntés után a fogyasztói bizalom csökken, úgy a felperes kárviselési kötelezettségét ehhez kellett volna igazítani, de ezt a szakértő nem értékelte. Álláspontja szerint a GVH határozatai az interneten mindenki számára elérhetőek, és a perbeli határozat a tárgyalás berekesztése előtt már közzétételre került, így az abban foglaltakat az elsőfokú bíróságnak a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján köztudomású tényként figyelembe kellett volna

vennie. A GVH határozatának felülvizsgálata iránti perben született, a másodfokú eljárásban csatolt ítéletet pedig az elsőfokú bíróságnak a döntéshozatal során azért kellett volna hivatalból értékelnie, mert az ugyanazon bíróság által meghozott ítéletek is köztudomású ténynek tekinthetők.

[21] A felperes és az alperes fellebbezési ellenkérelme a másik fél fellebbezésével érintett részében az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[22] A felperes és az alperes fellebbezése nem alapos.

[23] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet alperesi marasztalást meghaladó, elsődleges keresetet elutasító rendelkezését támadta, míg az alperes az őt marasztaló részében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte, így a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 358. § (5) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítéletének a másodlagos, sérelemdíj címén előterjesztett keresetet elutasító rendelkezése, és azt a másodfokú bíróság felülbírálata nem érintette.

[24] Az alperes fellebbezésében kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 381. §-a alapján, így a másodfokú bíróság elsőként az alperes fellebbezését vizsgálta.

[25] Az alperes fellebbezésével kapcsolatosan mindenekelőtt kiemeli az ítéltábla, hogy a Pp. 2021. január 1. napjától hatályos Pp. 371. § (1) bekezdése és 370. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróságot az alperes által a fellebbezésben megjelölt, gyakorolni kért felülbírálati jogkör (Pp. 369. §) nem, azonban a fellebbezési kérelem és annak indokai – a jelen perben egyébként fenn nem álló Pp. 380. §-a szerinti kötelező hatályon kívül helyezési okok kivételével – továbbra is kötik, felülbírálati jogkörét csak a fellebbezési kérelem korlátai között gyakorolhatja. Mivel az alperes határozott fellebbezési kérelme kizárólag az elsőfokú ítélet Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezésére irányult, így az ítéltábla csak és kizárólag azt vizsgálhatta, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló kérelem a Pp. 381. §-ban foglalt okból teljesíthető-e, ennek hiányában ugyanis – az ügy érdemét nem érintve – csak az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott részének helybenhagyásáról dönthetett a Pp. 382. §-a alapján.

[26] A Pp. 371. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a fél – az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül – a Pp. 379-381. §-ban foglaltakra hivatkozva kérheti. Az alperes által megjelölt Pp. 381. §-a alapján pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére csak a másodfokú eljárásban nem orvosolható, az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértés miatt kerülhet sor, azaz a hatályon kívül helyezés alapját kizárólag eljárási szabálysértés képezte.

[27] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését egyrészt arra az általa állított eljárási szabálysértésre alapította, hogy az előzetes bizonyítás elrendelésére jogszabálysértően került sor, így az ott keletkezett szakértői véleményt mint jogsértő bizonyítási eszközt az elsőfokú bíróságnak a Pp. 316. § (3) bekezdése alapján mellőznie kellett volna. A hatályon kívül helyezés alapjául emellett a szakvélemény aggályosságát jelölte meg, és az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálatát kérte a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és b) pontja alapján.

[28] A szakértői vélemény aggályossága tekintetében előadott fellebbezési érvelés és ezen indokokra alapított anyagi jogi felülbírálati jogkör azonban nem ad alapot a Pp. 381. §-a szerint a hatályon kívül helyezésre. A szakértői vélemény tartalmi vitatásával ugyanis az alperes az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás eredményének okszerűtlen mérlegelését állítja, amely nem eljárási szabálysértés, és ezáltal nem az eljárásjogi felülbírálat, hanem az alperes által egyébiránt helyesen megjelölt Pp. 369. § a) pontja szerinti anyagi jogi felülbírálat része. Mindezek alapján a szakvélemény aggályosságára alapítottan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 381. §-a alapján nem kerülhet sor, és ugyanezen okból nem eredményezheti az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését az alperes által állított – a lentebb kifejtettek szerint figyelembe nem is vehető – felperesi közrehatás sem.

[29] Az alperes fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy a közrehatás ténybeli alapjául a GVH határozatában, valamint az annak felülvizsgálata tárgyában született ítéletben foglaltak köztudomású ténynek tekinthetők, így azokat az arra való hivatkozás hiányában is figyelembe kell venni a bíróságnak. A köztudomású tények ugyanis nem attól köztudomásúak, hogy azok – közzétételük okán – bárki által megismerhetők, hanem olyan tényeket jelentenek, melyeket széles körben mindenki ismer. Így az alperes által a felperesi közrehatás körében hivatkozott tények nem minősülnek köztudomásúnak, ekként azokat a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján sem az elsőfokú eljárásban, sem pedig a másodfokú eljárásban nem kellett a bíróságnak hivatalból észlelnie és figyelembe vennie. Mindezek alapján a Pp. 373. § (5) bekezdésében foglalt feltételek nem állnak fenn, ezáltal az alperes – a kizárólag a másodfokú eljárásban állított – felperesi közrehatásra nem hivatkozhat, e tekintetben új tényt nem állíthat, új bizonyítékot nem csatolhat és ellenkérelmet nem változtathat (Pp. 373. §).

[30] A hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelem alapjául megjelölt eljárási szabálysértés tekintetében pedig rámutat az ítéltábla, hogy az alperes a perfelvételi szakban előterjesztett ellenkérelmében nem hivatkozott a fellebbezésben foglaltakra, azaz arra, hogy az előzetes bizonyítás jogszabálysértő elrendelése miatt a szakvéleményt az elsőfokú bíróságnak mellőznie kell. Ezen jogállítást csak az érdemi tárgyalási szakban, a 2019. október 4. napján előterjesztett 20.P.20.573/2020/32. sorszámú beadványában adta elő. Az elsőfokú bíróság a 20.P.20.573/2020/35. sorszámú, az alperes fellebbezésében sem támadott végzésével az alperes ellenkérelem-változtatás megengedése iránti kérelmét elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzésében foglaltakat maradéktalanul osztotta, az abban foglaltakra – annak szükségtelen megismétlése nélkül – csupán visszautal. Ennek okán

az alperes a fellebbezésében sem hivatkozhat alappal az elsőfokú eljárásban – az ellenkérelem-változtatás engedélyezése iránti kérelme elutasítása folytán – elő nem terjesztett érdemi védekezésre, és elmulasztott nyilatkozatait a másodfokú eljárásban sem pótolhatja.

[31] Mindezek alapján az alperes fellebbezésében állított eljárási szabálysértés sem eredményezheti az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

[32] Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy még amennyiben az alperes fellebbezésében az előzetes bizonyítás elrendelésével kapcsolatosan előadott eljárási jogszabálysértés vizsgálható lett volna, az sem eredményezhette volna az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. A más eljárásban szerzett bizonyíték ugyanis csak abban az esetben nem használható fel, amennyiben a bizonyítás felvételének módja az eljárás sajátosságait leszámítva a Pp. – és nem az adott eljárásra irányadó jogszabály (Kjnp.) – rendelkezéseibe ütközik, mivel a Pp. 270. § (1) bekezdése kifejezetten a Pp. rendelkezéseibe ütközés esetén nem engedi a bizonyíték felhasználását, ilyen pedig jelen perbeli esetben nem áll fenn. Az pedig jelen eljárásban nem vizsgálható, hogy a közjegyzői eljárásban az előzetes bizonyítás elrendelésére az erre irányadó jogszabály (Kjnp.) alapján jogszerűen került-e sor, ez a felhasználhatóság akadályát nem képezi.

[33] A felperes fellebbezésében foglaltakkal kapcsolatosan az ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség Ptk. 6:548. § (1) bekezdése szerinti speciális és a kártérítési felelősség Ptk. 6:519. §-ban írt szükségképpeni feltételei, így a károkozó magatartás, a kár bekövetkezése és a kettő közötti okozati összefüggés fennálltának megítélése nem szakkérdés, az kizárólag a bíróság feladata. Ennek alapján a bíróság – és nem a szakértő – kompetenciájába tartozik a bizonyítás eredménye alapján annak mérlegelése, hogy a károkozó magatartással okozati összefüggésben a felperesnek mely időszakra eső elmaradt haszonból álló kára következett be, azaz mi az az időszak, amikor a felperes kieső árbevétele a károkozó magatartással okozati összefüggésben áll, és mi az, ami azon túlmutat, ahol az okozati összefüggés már nem áll fenn. A felperes fellebbezésében ekként teljes mértékben alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság bírói kompetenciába nem tartozó szakkérdésben foglalt állást.

[34] Az elsőfokú bíróság pedig ítéletében a felperes által érvényesített teljes időszak tekintetében a keresetet elbírálta, ítéletében megindokolta, hogy ezen időszakból mi az, ami a károkozó magatartással okozati összefüggésben áll, mely indokokkal – annak szükségtelen megismétlése nélkül – a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett. Csupán a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel emeli ki az ítéltábla az alábbiakat.

[35] Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította meg, hogy a szakértő meghallgatása alapján egyértelműen megállapítható volt, a szakértő által kimutatott összeg a felperes, mint cég üzleti értékének csökkenésével, egyszersmind azonban a felperes elmaradt hasznával is egyenlő, melyet a szakértő évekre lebontva is meghatározott alapszakvéleménye

1. számú mellékletében. Ennek alapján az elsőfokú bíróság által megállapított, a károkozó magatartással okozati összefüggésben álló időszakra eső elmaradt haszon, mint kár összegének meghatározása tekintetében az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmazott iratellenes megállapítást.

[36] Tévesen hivatkozott a felperes fellebbezésében arra is, hogy az elsőfokú ítélet a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte a kár vizsgálatakor, amikor azt állapította meg, hogy a felperes nem bizonyította a bizalom megrendülését, és a terméket ajánlók egy részének elvesztését, mivel a felperes álláspontja szerint a szakértői bizonyításon kívül további bizonyítékot nem kellett rendelkezésre bocsátania. A felperesi hivatkozással szemben az elsőfokú bíróság által nem bizonyítottként értékelt körülmények ugyanis ténykérdések, nem pedig szakkérdések, így ezen tények bizonyítására szakvélemény nem alkalmas. Az elsőfokú bíróság pedig a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, az általa kifejtettekkel az ítéltábla egyetértett.

[37] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében megjelölt, a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti, valamint a fellebbezés tartalma alapján a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és d) pontja szerinti felülbírálati jogkör alkalmazását sem találta indokoltnak, mivel az elsőfokú bíróság ítélete nem szenved az ott írt hibákban. Az elsőfokú bíróság a fentiek szerint a perben beszerzett bizonyítékokat a Pp. 263. § (1) bekezdése alapján szabadon felhasználhatta, azokat a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint okszerűen mérlegelte, a mérlegelés szempontjait pedig ítéletében logikusan megindokolta.

[38] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes által fellebbezett körben a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján, az alperes fellebbezésével támadott részében a Pp. 382. §-a alapján – az ügy érdemét nem érintve – helybenhagyta.

[39] A felperes és az alperes fellebbezése sem vezetett eredményre, míg az ellenérdekű fél fellebbezése tekintetében a pernyertesség-pervesztesség aránya közti különbség nem volt jelentős, ezért a Pp. 364. §-a folytán alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdése alapján az ítéltábla egyik felet sem kötelezte a másik javára ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére. A felperes a lerótt fellebbezési illetéket a fellebbezés sikertelensége folytán maga, míg az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

Budapest, 2021. június 8.

dr. Hóbl Katalin s. k.
a tanács elnöke

dr. Szentpáli Judit s. k.
előadó bíró

dr. Szabó Csilla s. k.
bíró